

Modtager(e): Forprojektgruppen vedr. Tysklandsindsatsen

Notat

Angående baggrundsinformationer om indsatsen fra VIA og AU

Aktiviteter på Aarhus Universitet

Highlights over AUs aktiviteter i og med Tyskland

John Westensee

Dato: 20. april 2016

Side 1/4

1. AU har knap 400 tyske full-degree-studerende (det er det næsthøjeste antal fra et enkelt land, kun overgået af Norge).
2. Ca. 30 % (ca. 260) af AU's ca. 870 udenlandske medarbejdere kommer fra Tyskland (det er den største andel af udenlandske medarbejdere fra et enkelt land).
3. AU tilbyder en bacheloruddannelse, en tilvalgsuddannelse og en kandidatuddannelse i Tysk Sprog og Kultur.
4. AU deltog i perioden 2011-2015 i et formaliseret samarbejde med Hamburg Universitet, Kiel Universitet samt SDU, hvor der blev ydet seed funding til etablering af samarbejdsprojekter imellem universiteterne. En række spirende forskningsprojekter mellem AU og Hamburg/Kiel/SDU blev etableret i den periode. Der vedlægges en samlet afrapportering for samarbejdet.
5. Hamborg Universitet er partneruniversitet i den AU-ledede Erasmus Mundus joint masteruddannelse Global Journalism.

Indsatsområde

Aarhus har allerede en ret omfattende aktivitet i Tyskland, men aktivitetsniveauet ses gerne øget. Der er som sådan ikke en særskilt tysklandsstrategi, men med det øgede fokus på erhvervssamarbejde på universitetet, er det naturligt at kigge på det tyske marked og især at kigge på Sydtykland. På Aarhus Universitet findes vicedirektørområdet "AU Forskning og Eksterne Relationer", som har enheden "Erhvervssamarbejde og Teknologioverførsel" med ca. 35 ansatte. Området blev etableret i november

2014 for bl.a. at signalere det øgede fokus på erhvervssamarbejde og forskningssamarbejde generelt.

Side 2/4

På lokalt plan har hvert institut på fakultetet for Science and Technology (ST) et lokalt erhvervsudvalg med typisk 5-7 medlemmer (akademikere), og fakultetet har også et fælles erhvervsudvalg. Disse udvalg har som eneste opgave at øge samarbejdet med erhvervslivet både regionalt, nationalt og internationalt. Institutterne på de tre andre fakulteter har typisk hver en erhvervsambassadør, som skal være det lokale knudepunkt for erhvervssamarbejde. Der er derfor lagt op til en massiv forøgelse af erhvervssamarbejdet.

Samarbejdsaftaler (kontrakter)

AU har i tidsrummet 2010-2016 indgået 495 samarbejdsaftaler med tyske virksomheder og forskningsinstitutioner. Ca. 15-20% af disse aftaler er indgået med sydtyske partnere. Münchenområdet tegner sig for 56 aftaler.

Ph.d. aktivitet

Vicedirektørområdet har en ansat i et ph.d. forløb, hvor der fokuseres på, hvordan Siemens (München) samarbejder med universiteter. Ph.d.-projektet "Strategic Knowledge Exchange" er en undersøgelse af Siemens' strategiske program for samarbejde med nøje udvalgte universiteter som UC Berkeley, MIT og DTU også kaldet Centers of Knowledge Interchange (CKI). Projektet har særlig fokus på, hvordan såkaldte "University Relationship Managers" spiller en afgørende rolle for opretholdelsen og udviklingen af samarbejder og nye projekter i det strategiske program. Med andre ord: hvis vi bedre forstår disse "University Relationship Managers", vil vi bedre forstå, hvordan forskning effektivt kan bringes i anvendelse. Ph.d.-projektet foregår i direkte samarbejde med Siemens University Relations, der er en del af Siemens Corporate Technology i München. Projektet har foreløbigt resulteret i udgivelsen af en artikel samt bogen "Strategic Industry-University Partnerships", som udkommer i løbet af 2017 på forlaget Elsevier. Bogen samler for første gang cases, der beskriver af hvordan virksomheder som IBM, Siemens, BMW, DuPont, Google og Rolls-Royce samarbejder med universiteter for at skabe innovation. Ph.d.-projektet forventes færdig i løbet af 2017, hvor Lars Frølund også vil være Visiting Innovation Scholar ved MIT Innovation Initiative under ledelse af Fiona Murray.

Ph.d. optag

Optaget af ph.d. studerende fra Tyskland har været stigende siden 2013 (2016 tal er af naturlige grunde ikke komplette). I 2008 ses dog det hidtil højeste med optag af ph.d.-studerende med tysk statsborgerskab, 24 i alt. Det var specielt ST der stod for det høje optag dengang. Derefter var tallet faldende indtil det altså steg igen i 2013.

I perioden 2006-2016 er der ialt optaget 150 ph.d. studerende med tysk baggrund.

Typisk har disse studerende deres uddannelse fra et tysk universitet, men ca. 1/3 af dem har en uddannelse fra et ikke-tysk universitet, heraf udgør danske universiteter langt den største del (primært AU). Blandt de Sydtyske universiteter, hvorfra en indskrevet ph.d.-studerende har sin adgangsgivende eksamen er følgende:

Technical University of Kaiserslautern
Johannes-Gutenberg-Universität Mainz
University of Bayreuth
University of Regensburg
Universität Tübingen
Ruprecht-Karls University
Technische Hochschule Darmstadt
Karlsruhe Institute of Technology
Technische Universität München
University of Mainz
Heidelberg University
Albert-Ludwigs-Universität Freiburg
University of Augsburg.

EU projekter

I alt har AU samarbejdet med tyske partnere på 167 FP7 projekter og 45 H2020 projekter pr. 1/4 2016. I alt 212 projekter, hvor 497 tyske partnere har deltaget (217 forskellige institutioner, da der er flere gengangere). Af de 497 partnere var 442 almindelige partnere i projekterne og 55 var koordinatore af projekterne.

I alt havde AU 275 projekter under FP7 og 80 i Horizon 2020 indtil nu. Dermed er der en meget høj deltagelse af tyske partnere.

Udvekslingsstuderende

I studieåret 2015/2016 modtog AU 128 tyske studerende, og der blev sendt 71 studerende fra AU til Tyskland.

Top-10-listen over afsenderinstitutioner for tyske udvekslingsstuderende til AU er:

1. Otto-Friedrich-Universität Bamberg
2. Georg-August-Universität Göttingen
3. Universität Hamburg
4. Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)
5. Freie Universität Berlin
6. Johannes-Gutenberg-Universität Mainz
7. Westfälische Wilhelms-Universität Münster

8. Humboldt-Universität zu Berlin
9. Goethe-Universität Frankfurt am Main
10. Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg

Side 4/4

Sampublicationer

AU sampublicerer i omfattende grad med tyske institutioner. I perioden 2010-2016 var der ialt 6.203 fællespublicationer. Universität Heidelberg lå nr. 3 på listen med 217 fællespublicationer og Universität München lå nr. 5 på listen med 190. Der var ialt 151 fællespublicationer med Technische Universität München.

Aktiviteter på VIA University College i Syd-Tyskland (Bayern og Baden-Württemberg)

Aftaler om udveksling af studerende og medarbejdere (ERASMUS aftaler)

- ✓ Hochschule Reutlingen (VIA Erhverv)
- ✓ Fachhochschule Offenburg (VIA Erhverv)
- ✓ Hochschule Augsburg (VIA ERhverv)
- ✓ Ostbayerische Technische Hochschule Regensburg (VIA Erhverv)
- ✓ Munich University of Applied Science (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Pädagogische Hochschule Freiburg (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Pädagogische Hochschule Weingarten (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Mannheim University of Applied Sciences (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ OTH Regensburg (VIA Pædagogik og Samfund),
- ✓ Esslingen University of Applied Sciences (VIA Pædagogik og Samfund)

Aftaler om dobbeltdiplomaftaler

- Fachhochschule Offenburg (VIA Erhverv)

Aftale om forskningssamarbejde

- ✓ Fachhochschule Offenburg (VIA Erhverv)
- ✓ The Bavarian Center for Applied Energy Research (ZAE Bayern) (VIA (VIAh-verv))

Uformelle samarbejder

- ✓ Munich UAS (VIA Erhverv)
- ✓ Munich Business School (VIA Erhverv)
- ✓ Landshut UAS (VIA Erhverv)
- ✓ TUM (Technical University of Munich) (VIA Erhverv)

Derudover har såvel VIA Sundhed, VIA Pædagogik og Samfund og VIA Erhverv samarbejdsaftaler med andre tyske universiteter uden for de to bundesländer.

Notat

Kontaktkanaler mellem AU og virksomheder

Der er mange indgange for samarbejde mellem Aarhus Universitet og det omgivende samfund, og universitetet ønsker generelt, at samarbejdet skal være så fagnært som muligt.

Dette korte notat beskriver de forskellige AU aktører, som interagerer med virksomheder. Universitetets hjemmeside er ved at blive lagt om, således at menuen videnuudveksling omdøbes til erhvervssamarbejde, og man vil kunne finde et overblik over alle aktører der sammen med kontaktoplysninger. Arbejdet pågår nu.

Der findes en omfattende rapport fra juni 2014, der omtaler aktørerne i forhold til virksomheder:

http://medarbejdere.au.dk/fileadmin/www.medarbejdere.au.dk/Institutter/AU_viden/AU_Viden/synliggoerelsesrapend.pdf

Rapporten er dog forældet på en række punkter, da organisationsstrukturen har ændret sig i november 2014. Ikke mindst er der sket et ryk mod at aktiviteterne generelt flyttes ud på fakultetsniveau. Nogle af aktiviteterne er også bortfaldet (især Center for Entrepreneurship og Innovation).

Nedenfor beskrives en række aktører i forhold til kontaktkanaler til virksomheder.

- **Erhvervskontakten** hos vicedirektørområdet "AU Forskning og Eksterne Relationer (AU FE)" i enheden "Erhvervssamarbejde og Teknologioverførsel". En overordnet kontaktservice, hvor virksomheder kan ringe for at få den første kontakt til AU og efterfølgende bliver sat i kontakt med forskere, studerende etc.
- **Erhvervssamarbejde** via AU FE hvor der er en række kontakter til virksomheder gennem enhederne Forskningsstøtte, Teknologioverførsel og Studenter-væksthuset.
- **De enkelte institutter** har alle egne kontaktflader til virksomheder, typisk i relation til uddannelse (f.eks. for at finde praktikpladser), men også til forskning

AU Forskning og Eksterne
Relationer
Erhvervssamarbejde og
Teknologioverførsel

Karsten Skov
John Westensee

Dato: maj 2016

Side 1/2

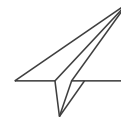
og innovation. To af fakulteterne har gjort en særlig indsats for at øge samarbejdet:

- **Erhvervsambassadører på Health**, hvor de er tilknyttet de enkelte institutter på Health. De skal koordinere, skabe og fremme netværk, fremme samarbejde med erhvervslivet. Der ses erhvervsambassadører enkelte andre steder på AU, men ikke nær så systematisk som på Health. Der er et kommissorium for erhvervsambassadørerne.
- **Erhvervsudvalgene på ST**. ST har både et centralt erhvervsudvalg og lokale erhvervsudvalg på hvert institut og 3 centre. Opgaven går ud på at fremme erhvervssamarbejde. Der foreligger kommissorier for udvalgene, som typisk består af 5-7 medlemmer på hvert institut. Fakultetet har også sit eget studentervæksthus.
- **Karriere, alumne og efter- og videreuddannelse** er i et vist omfang dækket af karrierecentret under AU Uddannelse, som også har et ophæng på Aarhus BSS, hvor aktiviteten er størst. Derudover er der også aktivitet på fakultetsniveau.
- **De nationale centre**
 - **DCA**, Nationalt center for Fødevarer og Jordbrug, som dækker 5 institutter på ST,
 - **DCE**, Nationalt Center for Miljø og Energi, som dækker 2 institutter på ST,
 - **CESU**, Center for sundhedssamarbejde, center oprettet i oktober 2015 på Health.

De nationale centre er koblet til myndighedsrelateret forskning og rådgivning, og har i denne sammenhæng ofte virkelig gode relationer til virksomheder. DCA og DCE er de to store nationale centre, mens CESU er nyoprettet med en noget anden tilgang til virksomheder. DCA og DCE vil typisk agere på vegne af de fælles institutter, mens institutterne herudover har egne relationer.

Samlet set kan man sige, at der er sket en opprioritering af samarbejdet med virksomhederne over de seneste 2 år, typisk med udgangspunkt i de enkelte institutters kontakter. Kontakten er helt klart mest udbygget på de enkelte institutter, som har valgt egne veje til kontakt til virksomhederne. Meget af den viden, som de enkelte institutter har, deles ikke med andre internt på AU, måske i mindre omfang indenfor eget fakultetsområde. Virksomhedssamarbejdet i vicedirektørområdet fokuserer primært på de klassiske teknologioverførselsaspekter (aftaler og kommercialisering).

Endelig er rektor ved at indgå en række strategiske samarbejdsaftaler med store, danske virksomheder, og ledelsen spiller en meget aktiv rolle (rektor, dekaner og prodekaner).

Notat

Til: Forprojektgruppen vedr. Tysklandsindstatsen
Vedr.: VIA University Colleges aktiviteter i Tyskland

Resumé

VIA University College arbejder i Tyskland indenfor flere områder herunder:

- ✓ Erasmus aftaler
- ✓ Dobbelt diplom aftaler
- ✓ Forsknings- og udviklingssamarbejde
- ✓ Projekter målrettet Tyskland
- ✓ Deltagelse i regionale samarbejder

NOTAT

Udarbejdet af:
Rickard Lindquist
Head of Center for Research
and Development in VIA
Business Globalisation

T: +4587554403

Dato: June 1 2016

1/4

VIA University Colleges aktiviteter i Tyskland

Highlights

- ✓ VIA har i alt 60 aftaler med 39 forskellige universiteter og fachhochschulen i Tyskland. Heraf er der indgået aftaler med 11 universiteter i bundesländerne Baden-Württemberg og Bayern.
- ✓ VIA Erhverv har i 2015 sendt 6 udvekslingsstuderende til Tyskland. I samme periode er der modtaget 20 tyske udvekslingsstuderende i Danmark.

- ✓ I 2015 er der afholdt VIA Erhverv kortere kurser for i alt 44 tyske studerende
- ✓ Der er et mindre antal tyske studerende i Danmark som fuldtidsstuderende.

VIA har allerede aktiviteter i Tyskland, men VIA vil på længere sigt gerne øge aktiviteterne i Tyskland. Der er imidlertid ikke i øjeblikket nogle specifikke planer vedr. en målrettet tysklandsstrategi hos VIA.

VIA har dog som en del af de strategiske intentioner fokus på det private erhvervsliv. I denne forbindelse fokuserer i særdeleshed VIA Erhverv på det internationale samarbejde. Herunder er det tyske marked et vigtigt indsatsområde.

ERASMUSsaftaler

VIA har indgået joint degree aftaler, aftaler om såvel udveksling af studerende som udveksling af undervisere og administrativt personale samt udviklingsprojekter i ERASMUS regi med 39 universiteter i hele Tyskland. De 10 nedenstående universiteter er beliggende i de to bundesländer Bade-Württemberg og Bayern:

- ✓ Hochschule Reutlingen (VIA Erhverv)
- ✓ Fachhochschule Offenburg (VIA Erhverv)
- ✓ Hochschule Augsburg (VIA Erhverv)
- ✓ Ostbayerische Technische Hochschule Regensburg (VIA Erhverv)
- ✓ Munich University of Applied Science (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Pädagogische Hochschule Freiburg (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Pädagogische Hochschule Weingarten (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ Mannheim University of Applied Sciences (VIA Pædagogik og Samfund)
- ✓ OTH Regensburg (VIA Pædagogik og Samfund),
- ✓ Esslingen University of Applied Sciences (VIA Pædagogik og Samfund)

Derudover har VIA uformelle samarbejder med:

- ✓ Munich UAS (VIA Erhverv)
- ✓ Munich Business School (VIA Erhverv)
- ✓ Landshut UAS (VIA Erhverv)
- ✓ TUM (Technical University of Munich) (VIA Erhverv)

Dobbeltdiplom aftaler

VIA samarbejder med vedr. en dobbelt diplom aftale mellem VIAs uddannelse indenfor logistik og Supply Chain Management og en tilsvarende uddannelse hos Offenbach University of Applied Sciences.

Forsknings- og udviklingssamarbejde

VIA har indgået forsknings og udviklingssamarbejder med partnere i Tyskland. Eksempler på dette er:

- ✓ VIA har indgået et F&U samarbejde med Offenburg University of Applied Sciences i samarbejde med universiteter fra Holland og Finland i forbindelse med at undersøge innovationskraften hos små og mellemstore transportvirksomheder og hvilken betydning denne har for deres resultat.
- ✓ VIA har endvidere et flerårigt forskningssamarbejde med The Bavarian Center for Applied Energy Research (ZAE Bayern) i forbindelse med projekter vedr. jordvarme i design, konstruktion og drift af borehuller og energilagring.
- ✓ Et sidste eksempel er et samarbejde mellem VIA Kiel Universitet omkring et projekt vedr. jordvarme vedr. energiforsyning til landsby uden for Flensburg.

Endvidere arbejder VIA sammen med tyske partnere i forbindelse med Interreg projektsøgninger og Horizon 2020 projektsøgninger

Projekter målrettet Tyskland

VIA arbejder med projekter målrettet Tyskland. Et eksempel herpå er: har modtaget midler fra Innovation Express puljen til at lede et projekt som skal knytte små spiludviklings- og animations virksomheder tættere til det meget store marked der findes i Hamburg. Projektet faciliterer udarbejdelsen af en "go to market plan" Samtidig introduceres virksomhederne til klynger i Hamburg som kan medvirke til etableringen af netværk. Samarbejdspartnere i projektet er Arsenalet som er en klynge for denne type virksomheder i Viborg. BSR Innovation Express er et fælles støtte-initiativ, som med afsæt i Østersøregionen fokuserer på internationalisering af små og mellemstore virksomheder (SMV) via innovationsnetværk og klynger.

Deltagelse i regionale samarbejder

VIA er medlem af Baltic Sea Academy. Baltic SEA Academy er et samarbejde mellem uddannelsesinstitutioner i østersøregionen og har som formål at fremme samarbejdet i forbindelse med uddannelse og forskningsprojekter med små og mellemstore virksomheder. Akademiet har 15 medlemmer fra Tyskland, Sverige, Polen, Finland, Rusland Hviderusland samt de baltiske lande. Gruppen ledes i øjeblikket af Hanseparlament i Hamburg og består af nedenstående tyske universiteter og institutioner:

- ✓ Hanseparlament
- ✓ Hamburg University of Corporate Education
- ✓ University 21 non-profit limited Liability Company, Buxtehude
- ✓ Hamburg Institute of International Economics Germany

Modtager(e): John Westensee

Notat

Studentermobilitet med tyske universiteter.

Inden for Erasmus+-programmet for studenterudveksling samarbejder AU med en meget lang række tyske universiteter.

I det akademiske år 2015-16 har AU modtaget ca. 130 tyske udvekslingsstuderende, og top-10-listen over afsenderinstitutioner for tyske udvekslingsstuderende til AU er:

- Otto-Friedrich-Universität Bamberg
- Georg-August-Universität Göttingen
- Universität Hamburg
- Europa-Universität Viadrina Frankfurt (Oder)
- Freie Universität Berlin
- Johannes-Gutenberg-Universität Mainz
- Westfälische Wilhelms-Universität Münster
- Humboldt-Universität zu Berlin
- Goethe-Universität Frankfurt am Main
- Ruprecht-Karls-Universität Heidelberg

Den samlede liste over gyldige Erasmus-aftaler er vedhæftet med angivelse af antal ind- og udrejsende studerende for det akademiske år 2015-16.

AU har desuden knap 400 tyske studerende på hele uddannelser (primært kandidat-uddannelser), det næsthøjeste antal fra et enkelt land, kun overgået af Norge.

Derudover har AU særligt stærke relationer med Universität Hamburg, som er partneruniversitet i den AU-ledede Erasmus Mundus joint masteruddannelse *Global Journalism*.

Universität Hamburg indgik desuden i 2011 et samarbejde sammen med AU, SDU og (siden 2012) Christian-Albrechts-Universität zu Kiel om udvikling af samarbejdsprojekter kaldet Stella Polaris. Samarbejdsaftalen udløb i februar 2015, og ved den lejlighed udtrådte AU af samarbejdet, men mange igangsatte samarbejdsrelationer fortsætter.

Charlotte Skov Kristensen

International rådgiver

Dato: 1. april 2016

Side 1/1